

ગઝલે હિન્દ

ભાગ— ૧—૨ સાથે

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર—
[illegible] મણિલાલ [illegible]શંકર [illegible]
બેગમપુરા, [illegible]—સુરત.

ચાર આના

ગઝલે-હિન્દ

જીસમે નામી શાયરોંકે કલામોંકા બેશુમ ખજાના (માયેને) ઉમદા ગઝલ, કવ્વાલીકા બડા મજમુઆ એકીઠા કીયા ગયા હય.

બહોતસા ફેરફારોંકે સાથ—

છપાવકે ઇજહાર કરનેવાલા

બુકસેલર મણીલાલ ભાઈશંકર વ્યાસ

ઠે૦ બેગમપુરા આમલીશેરી—સુરત.

ત બરાનપુરી ભાગળ બાજીવાળી પોળમાં આવેલા 'શ્રી અનાવિલ બંધુ" પ્રી. પ્રેસમાં ગોવિંદજી ડાહ્યાભાઈ નાયકે છાપ્યું.

તીજીવાર — આગસ્ટ ૧૯૨૫

કીમત સીર્ફ દો આને.

"જોગીકા બરન."—ચાર—બયત—

ગઝલે-રહેમત જાન, અજમેર.

જોગીકા બરન હમને લીયા યારકી ખાતીર.
મસજીદમેં બને મુલ્લાં તો મંદરમેં પુંજારી,
દરગાહોં મેં સજાદહ નશીઅન કે ગુજારી;
હર નગરીમેં ઢુંઢા કીયા બન બનકે ભીખારી,
કયા કયા ન કીયા મયને તેરે દીદારકી ખાતીર.—જોગીકા.

પંડીત ભી જફરદાભો સેયાને ભી બુલાએ,
સયારે સનાસો કો ભી દીન અપને દીખાએ;
હર અમીલો કામીલ સે વજીફે ભી પડાએ,
કયા કયા ન જતન કર ચુકા દીદારકી ખાતીર—જોગીકા.

મજનું કી તરહ ફિરતા હું આવાર હસા બન બન,
દાગ આતશે હીજરાં મેં જલા જતા હે તન મન;
ઉસ બુત કી મોહબ્બતમેં બના શીકસે બરહમન,
મોજુદ રંગે હય મેરી ઝુન્નાર કી ખાતીર.—જોગીકા.

ના કુચ્છ મેં પાયા ન ઉસે બાગે અર્જ મેં,
કઆબેમેં ભી ઢુંઢા ઉસે કશીકે મકાં મેં;
મસજીદ મેં મીલા ઔર ન મીલા કુએ બુતામેં,
દર દર મંય ફિરા અપને ખરીદદારકી ખાતીર.—જોગીકા.

મુદ્દત સે દીલો જાંસે હું મંય શયદા તુમ્હારા,
લીલ્લાહ બુઝા આતશે હીજરાં કા શરારા;
બેચેન હુઆ જતા હું દીદાર કી ખાતીર.—જોગીકા.

૭૮૬

ગઝલે-હિન્દ

નઇ, ગઝલ—"મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે."

મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે, ગમે હીજ્ર તો દેગા ન જીને મુઝે.
કાફલે વાલે સબ ગએ, મેં ય હાથ મલતા રહે ગયા,
જાન તડપતી રહે ગઇ—ઓર દીલ મચલતા રહે ગયા;
લીયા સાથ ન અપને કીસીને મુઝે, **મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે.**—૧
દેખીએ કીસ્મત મે લીખી હૈ ઝીયારત યા નહીં,
દેખીએ રોઝે પે હજરત, બુલાતે હું યા નહિં;
ચોંહી સોચ હૈં બારા મહીને મુઝે, **મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે.**—૨
અય અજલ મત જાન લે, ર્‌હે, જાન બહોત મુશ્કીલમેં હૈ,
જાન હું રોઝે પે ર્‌હે, અરમાન મેરે દીલમે હૈ;
કોઇ દીન અભી ઔર દે જીને મુઝે, **મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે.**—૩
હીદસે યા સાકીએ કૌસર બુલા લીજે મુઝે,

એક પ્યાલા આબે જમજમ કા પીલા દીજે મુઝે;
પડે હીજમેં પીને ન આંસુ મુઝે, મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે.—૪
યા મોહંમદ મુસ્તફા તકસીન તો કીજે મેરી,
આતીશે ફુરકત મેં જલતા હું, ખબર લીજે મેરી;
લગ ગએ મૌતકે આને પસીને મુંઝે, મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે—૫
ફીકરે દુન્યા સેંકડો હંય, એક હસરતે દીદાર હૈ,
બય મુસાફીર હું અકેલા તેરી મદદ દરકાર હૈ;
કોઇ રાહમેં લુટે ન છીને મુંઝે, મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે—૬
માર ડાલા ઇસ વતન ને, ઐાર હિંદુસ્તાન ને,
મુફલસી ને બેકસીને શૌકને અરમાન ને;
દીએ રંજપે રંજ સભીને મુઝે, મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે—૭
આસ્મા થામે જમીન પકડે વતન રોકા કરે,
મંય ન ઠયરૂંગા ઠયરૂંગા કોઇ ચીખા કરે;
કીયા યાદ હૈ મેરે નબીને મુઝે, મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે—૮
અરકે હસરત રાત દીન આંખોસે મંય બરસાઉંગા.
ગુર ઇન્શા અલ્લાહ આંખોસે મંય મદીને જાઉંગા;
ચેહ્રી જાવેગે લેકે સરીને મુઝે, મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે—૯

ગઝલે-નાઅત. તર્જે-કવ્વાલી—

તવહીદકા ડંકા આલમમેં બજવા દીયા કમલીવાલેને.
કુલ લાએલાહા ઇલ્લલ્લાહ, ફરમાદીયા કમલીવાલેને.
જબ ચહરએ અનવર કમલીસે, ચમકાદીયા કમલીવાલેને.
અંધોર ઘટામે સૂરજકો, શરમાદીયા કમલીવાલેને.
હિંદ એસે રંગીલેકે સદકે જાં, ઔર એસે હટીલેકે કુરબાં,
છૂટ કરકે ખુદાસે ઉમ્મતકો, બખ્શા દીયા કમલીવાલેને.

અનબનકે ગયે મેહરાજકી શબ વસ્લેલકી છપભી ઉસપે મઝબ,
જન્નતકો હુરો ગીલમાં કો, તલપાદીયા કમલીવાલેને.
ઝુલફેંકી મહકને મસ્ત કીયા, ચિતવનકી ઝલકને દીલ છીના,
હરતરહકી બાંકી અદાઓંસે, લુટવા દીયા કમલીવાલેને.
પીપીકે પ્યાલે કૌસરકે, લુંટીગે મઝે જી ભરભરકે,
ઇન્નાઆતેના કલકૌસર, ફરમાદીયા કમલીવાલેને.
વોહ કમલી અજબ લાકીમતથી, કીસ નાઝસે હકને સરપે ધરી,
સબ ઝરકે દોશાલે વાલોંકો, શરમા દીયા કમલીવાલેને.
જબ હકકી તરફસે ઉમ્મતકો, મેરાજકી શબ ઇનઆમ મીલા,
ખુશહોકે દામન કમલીકા, ફેલાદીયા કમલીવાલેને.
ખુશકી તરી પેદા કરદી હરશાખ હરી પેદા કરદી,
મહીં બાગેજહાંમે રહમતકા બરસા દીયા કમલીવાલેને.
ગએ અર્શપે કુંબ હુઆ હાંસીલ, અલ્લાહસે જાકે હુએ વાસીલ,
કયા જાને ખુદાકો જાકર કયા સમઝાદીયા કમલીવાલેને.
ઈસ્લામ મીલા, ઇમાન મીલા, પઢનેકોલીએ કુરઆન મીલા,
જુદતકો જો કુછ દીલવાનાથા, દીલવાદીયા કમલીવાલેને.

ગઝલે-જલીલ-કવ્વાલી—

તલવાર ખીંચકે પંજએ કાતીલમે રેહ ગઇ,
બીસમીલકી આરઝુ દીલે બીસમીલમેં રેહ ગઇ.
ઝોંકા જબ આ ગયા કોઇ મઝનુકી આહકા,
લયલા તળપકે પરદએ, મેહમીલ મેં રેહ ગઇ.
ફીરતી રહી નીગાહમેં તસવીર યારકી,
આખીર ઉતરકે આઅસે, વો દીલમેં રેહ ગઇ.
કાતીલકા હાય-હાય, રૂકાભી તો કબ રૂકા—

થોડીસી જાન જાય તને, બીસમીલ મેં રેહ ગઇ.
અય તેગે નાઝ ઈતનાભી તેઝી ન ચાહીએ,
દીદારકી હવસ દીલે બીસમીલ મેં રેહ ગઇ.
ખંજર ઇધર ખીંચા–ઉધર આહે ખીંચી મગર,
થોડીસી ચલકે બીસમીલ વ કાતીલ મેં રેહ ગઇ.
ચલતી હે તેગે નાઝ–મઝે લુટલો જલીલ,
કહેના ન ફીર કભી કે હવસ દીલમેં રેહ ગઇ.

ગઝલે–જલીલ, તર્જે–કવ્વાલી—

જો દીલકો ખો ચુકે હય, વોહ દીલકો ઢુંઢતે હય,
હર દીલસે તંગ હોકર, કાતીલ કો ઢુંઢતે હય.
કયા ધુન હય જુસતજુકી, યે ભી ખબર નહી હય,
દીલબરકો ઢુંઢતે હય–યા દીલકો ઢુંઢતે હય.
રાહે તલબમેં એસા વા રફતા કોન હોગા,
મનઝીલપે હમ પોંચેકે મનઝીલકો ઢુંઢતે હય.
કાટે નહિ જો કટતે, ફુરકતમે દીન હમારે,
ખન્જરકી જીસતજુમે કાતીલકો ઢુંઢતે હય.
જો જખમ દે ચુકે હય, જી લેનેકા હય કારી,
અબ કીસ લીએ વોહ અપને કાતીલકો ઢુંઢતે હય.
તુમને જો આપને રૂખસે પર્દા ઉઠા દીયા હય,
તારે ફલકપે માહે, કામીલકો ઢુંઢતે હય.
આવારે ઇશક લયલા–મજનુકે બનમે અબતક,
ઉડતે હય જો બગોલે મહમીલકો ઢુંઢતે હય.
બે તીરો બે કમાંકે જો દીલ શીકાર કરલે,
હમ તો જલીલ એસે, કાતીલકો ઢુંઢતે હય.

ગઝલે-મુઝતર-કવ્વાલી—

મીલનાથા તો મીલ જાતે, ઊસ નુરે મુજરદસે,
ક્યું જાકે ચલે આએ, દરબારે મોહમદસે.
અલ્લાહકે પલ્લેમે, વેહદતકે સીવા કયા હય,
જો કુછ હમેં લેના હય, વો લેલેંગે મોહમદસે.
રોઝે મે મોહમદકે મેને બ ખુદા દેખા,
અલ્લાહકી આવાઝે આઇ ઉસીં ગુમબંદસે.
લીલ્લાહ મેરી તુરબતસે-ચુપ આપ ચલે જાવો,
ગર તુમને મુજે છેડા, કેહ દુંગા મે મોહમદસે.
અય બાદે સબા તુરબત, મોહતાઝે મુરમ્મત હય,
મીટ્ટી મુજે થોડીસી, લાદે દરે આહમદસે.
ક્યું ઝીકર ખુદા છેડા, અય મુનકરો તુરબતપર,
કુછ બાત ન કરનેદી, તસવીરે મોહમદસે.
મુઝતર મુજે તોબાકી, જીસ વકતકે યાદ આઇ,
નીકલા મંય જીગર થામેં, દુટે હુવે મરકદસે.

ગઝલે-અકબર. તર્જ-કવ્વાલી.

ખુમહેં દરખ્ત રોઝએ વાલે કે સામને,
મજનું ખડા હે ખેમએ, લૈલા કે સામને.
એક એક કો બખ્શવાએગેં મેહશરમેં હકસે વો,
યુસુફ્કીબન પડી હે-ઝુલેખા કે સામને.
જલવે કે. દેખને કે લીયે ભી તો કોઇ હો,
મુહસે નકાબ ઉલટ દીયા મુસાકે સામને.
કયસા મુકામ કાફલેવાલે ચલે ચલો,
ઠેરંગે ચલકે ઉસ સહેવાલા કે સામને.

જીસ મુરેદકે ન હઝરતે ઈસા જીલા સકે.
લે આઓ ઉસકો મેરે મૌલાકે સામને.
કહે દીજીયો સબી મેરી હાલત ઝરા ઝરા,
જાના હો અર તેરા-મેરે આકા કે સામને.
ફીર વો કરમ કરેં ન કરે ઈખતીયાર હો,
હાં અકબર તું અરઝ કરતો ઝરા જાકે સામને.

ગઝલે-આશીક-તર્જે-કવ્વાલી.

મુસકુરાતે જાતે હેં કુછ મુંહસે ફરમાનેકે બાદ,
બીજલીયાં ચમકા રેહે હેં ફુલ બરસાનેકે બાદ.
કૌન હોતા હે દીલે અફસુરદાકા પુરસાને હાલ,
ફુલકી ખુશબુભી ઉડજાતી હે મુરઝાનેકે બાદ.
કબરમેં ક્યા કયાં ફરીશતોંકા થા અરમાને સવાલ,
કુછ ન પુછા મુજસે તેરા નામ બતલાનેકે બાદ.
ફુલ ચઢાયેંગે લહદ પર જીનસે યે ઉમ્મીદ થી,
વોભી પત્થર રખ ગએ સીનેપે દફનાનેકે બાદ.
ઉંમર ભરમેં દોહી ઘડીયાં મુઝપે ગુજરી હે કઠન,
આપકે આનેસે પહેલે આપકે જાનેકે બાદ,
તું દીયે જા સાકીયા પયમાના પયમાનેકે બાદ.
બાત મતલબકી કહુંગા હોશમેં આનેકે બાદ.
સુર્ખરૂ હોતા હે ઈનશાન આફતે સેહનેકે બાદ,
રંગલાતી હે હીના પત્થરપે પીસજાનેકે બાદ.
જો જલાતાં હે કીસીકો ખુદ વો જલતા હે જરૂર,
શમઆભી જલતી રેહી પરવાના જલ જાનેકે બાદ.
ક્યા શરાએ તામને પસલીસે પાયા હે ઉરૂજ,

સર ચળી હે હહકરી નીચે ઉતરજાનાકે બાદ.
કેસી આંખે ફેરલી મતલબ નીકલ જાનેકે બાદ.
ઉમર આધી આ ગઇ પર હે અભી નખરે વોહી,
બલ ન રસ્સીકા ગયા અફ્સોસ જલ જાનેકે બાદ.
હીલાસાઝી કહેતીહે, ઉનકો કે બસ વો આચુકે,
મેંહદી કયા બેઠંગે ફુવરન ઝુલ્હ સુલ જાનેકે બાદ.
ઉમર ભર ઉનકો તો મેરી શિકલસે નફરત રહી,
અબ વો ચહેરે દેખતે હેં દમ નીકલ જાનેકે બાદ.
યાદ આઇગી વફાએ તુમકો મેરી દેખના,
કદર હોગી તુમકો મેરી-મેરે મર જાનેકે બાદ.
આજ મીલ જાવ ગલે **આશીકકો** કયા તકરાર હે.
સુલેહભી હો જાતી હે, આપસમે ચલ આનેકે બાદ.

ગઝલે-તજમ્મુલ, તર્જે-કવ્વાલી.—

કોનસે દીલમે નહિ રંગ રંગીલા મેરા,
હર નજરમેં હે બસા છેલ છબીલા મેરા.
દાગ ધસ્યાં કા મીટા દેગા મેરે દામનસે,
રંગે દરહા મેં ડુબા દેગા રંગીલા મેરા.
હમમેં હોગી ઝુરીદોકી ન જબતક બખશીશ,
હટને વાલા નહિં મયદાં સે હટીલા મેરા.
અવલીયા ચીસ્ત કે સારે હય બરાતી જીસકે,
ચશ્મે બદદુર વોહ દુલા હે. સજીલા મેરા.
હક પરસ્તી કા તમાશા નજર આયા સબકો,
આયા **અજમેરમેં** જબ છેલ છબીલા મેરા.
નામ લેવા મંય તેરા ઔર હંય ઘર ઘર મેરે,

મંય બેહીસથી હું મેરે સાથ કબીલા મેરા.
ગૂલરૂખાને ચમને દહેર હો કુરબાં દીલસે,
રંગ રૂપ મના દીખાદે જો રંગીલા મેરા.
દરસે ખ્વાજા કે મેં ઇનઆમ જો લેકર કે ટાલા,
ખ્વાજાં વાલોં ને રખ્ખા નામ હટીલા મેરા..
જય રહા હે નિગેહ ખદ્દ મેં અલ્લાહ અલ્લાહ,
બસ રહા હે દીલે આલમ મેં રંગીલા મેરા.
અય "તજ્જમુલ" દીલો જાનો જીગરકા માલી,
વોહ રંગીલા વોહ છબીલા વો સજીલા મેરા.

ગઝલે–લતીફ–મોહીફ. ગુલદસ્તે હાઝા.—

અલ્લાહકી રહેમતસે અલતાફે મોહમ્મદસે,
ખાલી ન ફીરા કોઇ હરગીઝ દરે અહેમદસે.
અલ્લાહકો પયછાના પ્યારે, નબી અહેમદસે,
ઇસલામ ફુલા પુલા ગુલઝારે મોહમ્મદસે.
હેં શમસો કમર રોશન, દોનો રૂખે અહેમદસે,
હેરાનહે દો–આલમ ઉસ નુરે મુજર—રદસે,
તું મુજકો શખા લેવલ એહસાન બડા હોગા,
ખાલી નહી આઉંગા જાકર દરે અહેમદસે.
અલ્લાહકા બન્દા હું મે ઉમ્મતે અહેમદ હું,
કહેતા હુવા ઉઠુંગા મયશરમે—યે—મકરદશે.
ઉમ્મતકો તેરી બખ્સા મેહબુબ મેરે પ્યારે,
મેરાજકી શબ ખાલીક, કહેતા થા મોહમ્મદસે.
સીનેમે મોહમ્મદકી તસવીર નુમાયાં હે,
મીલતા હુઆ યે દીલ હે ઉસ નુરકે ગુમ્મદસે.

મહેબુબે ખુદા તુહે મત્લુબે ખુદા તુહે,
હે શાને ખુદા જાહેર પ્યારે તેરે ગુમ્મદસે.
મરકદભી લતીફ અપના બનજાએ મદીનેમેં,
કયું જોકે ચલે આએં દરબારે મોહમ્મદસે.

નઈ–કવ્વાલી તર્જે–ગઝલ—

એ ખુદી અયસી બડહી કુછ ઉનકે આ જાનેકે બાદ,
યાની આયા હોશભી તો મોત આ જાનેકે બાદ.
ખંદા ઝન હોતે હેં વો પહેલુસુ ઉઠ જાનેકે બાદ,
દેખીએ કયા ગુલખીલે ઈસ ફુલ બરસાનેકે બાદ.
થાએ નાકામીન લુત્ફહમ કલામી કુછ મીલા,
બનગએ વો બુત સરાપા મેરે આજાનેકે બાદ.
અયફલક અચ્છા નહિ યે રોજકા ઝુલમો સીતમ,
શીરસીતમ ઢાએગા કીસપર મેરે મરજાનેકે બાદ.
કીસકો બતલાઉં શબે ગમકો નથા મેરા રફીક,
હોસભી જાતે રહયે આપકે જાનેકે બાદ.
દોલતે દીદારસે યું શાદહો જાતે હય હમ.
જેસે ખુશ હોતા હય કોઈ માલો ઝરપાનેકે બાદ.
બાદે મજનુ રંગ દીખલાએ ન કયું બેહશત મેરી,
એક દીવાના હુવા કરતા હય દીવાનેકે બાદ.
ઝીંદગીમેં જીશકદર ચાહો કરો ઝુલમો સીતમ,
યાદ આઉંગા મગરમે—તુમકો મરજાનેકે બાદ.
દીનતો જયું તું કરકે કટ જાતા હય હીજ્રકે યારમે,
સરપે આતીહય કયામત, શામ હો જાનેકે બાદ.

-નઇ-ગઝલ—મુખમ્મસ—

અછે પીયા વોહ દેશ બુલાલે હિંદમેં જીયા ઘભરાવત હય,
બીરહ કી બયરન દરસકી પ્યાશી, કાહેકો મોહે તડપાવત હય.
ખદંગ ફેંકદે ઝાલીમ, જરા ઝફાકે લીએ,
ઇધરભી એક નઝર ચશ્મે સુરમાસાકે લીએ.
તું હુસ્ને ખુદા દાદકી અદાકે લીએ,
નકાબે રૂખસે ઉઠાદે ઝરા ખુદાકે લીએ.
મરીત પીઆ કભી ન કીનો નીસદીન મોહે સતાવત હય.
મઝાહી કયા હય મહોબતમેં બે વફાઇકા,
યે તર્ઝ ખુબ નીકાલા હય દીલરૂબાઇ કા.
દીખા મદીને કો અબ વકત હય . રસાઇ કા,
ઉઠા કે ફેંકદે સદકા તેરી ખુદાઇ કા.
તુહી સબકા ખેવનહારા, કાહેકોદર લગાવત હય મેરે અચ્છે પીયા.
તુહી બતાદે મેરા અખતીયાર કયસે હો,
ખફા જબ આપ હો દીલકો કરાર કયસે હો.
ચેનસે અબ યેહ બદલે હાલે ઝાર કયસે હો,
ખીઝાંજો આએ તો ફસ્લે બહાર કયસે હો.
ઉમંડ ઉમંડ પીઆ નયન હમારે નેહકા મહેં બરસાવત હય.

-નઈ—કવ્વાલી તર્જે-મનહર—

સોચલે કાતીલ નં ગમહો મેરે મર જાને કે બાદ,
આદમી પચતાતા હય. હદસે-ગુઝર જાને કે બાદ.
કરકે વઅદા વોહ ન આએ અપને ઘર જાને કે બાદ,
હાથ હમ મલતે રહે મોકા ગુજર જાને કે બાદ.

હીજરકી શબભી મેરા એક મુનીસો ગમ ખ્વારથી,
મે અકેલા રેહ ગયા દરદે જીગર જાને કે બાદ.
મરહમે તસ કીનકે પાંઉમે થા પોશીદા નીમક,
આબલે ફીર ફુટ નીકલે ઝખ્મ ભર જાને કે બાદ.
સર જુદા હોતેહી ઉસને લેલીઆ આગોશમે,
વસ્લકે લુટે મઝેહ હમને તો મર જાને કે બાદ.
કેહતે હય વો છોડદો હરદમ શીકાયત ગેરકી,
હમ ન આયેંગે તુમ્હે દીલસે ઉતર જાને કે બાદ.
સચ ન માનેંગે ન માનેંગે વોહ મેરી દાસતાં,
હાં યકી લાએ તો લાએ મેરે મર જાને કે બાદ.
કોઇ સેહ સકતા નહિ મેરે શીવા ઉનકે સીતમ,
દેખના પચતાએંગે વોહ મેરે મર જાને કે બાદ.
અબભી કુછ હય વક્ત મઝહર તોબાહ ઇસ્યાંસે કરો,
વરના પછતાવોગે દુન્યાસે ગુજર જાને કે બાદ.

ગઝલે-મુસ્તફા. તર્જે-કવ્વાલી—

બશર નુરે રબ્બુલ—ઉલા બનકે આયા,
નયે રંગસે જા—બજા બનકે આયા.
બને અંબીયા અવલીયા સબ બરાતી,
જો દુલ્હા હબીબે ખુદા બનકે આયા.
કહીં લાલા વ ગુલ કહીં ચાંદ સુરજ,
તજલ્લાયે અરજો સમા બનકે આયા.
અગર લહેરેં આઇ બને શકલે ગૌહર,
જો મૌજ આ-ગઇ ખુલાસા બનકે આયા.

કહીં અવલીયા બનકે શાને દીખાઈ,
કહીં આશીકે મુબતીલા બનકે આયા.
કહીં શકલે ઈસા, કહીં શકલે મુસા,
કહીં યુસુફે દીલ-રૂબા બનકે આયા.
બહોત ગુલ ખીલે ઇસ જહાંમેં વ લેકીન,
બહાર આઈ જબ મૂસતફા બનકે આયા.

તોફએ મુમતાઝ—ગઝલ—

બાવલેકી મોત કા હે વાકેયા યે દર્દનાક!
હાએ જીસકે ગમસે ખામે કાહે દીલભી ચાક ચાક!
મોટરોંમે જો ઉડા ફીરતા થા વો હે ઝેરે ખાક!
એક હમલેમેં કીયા સફ્ફાક કાતીલને હલાક!
કીયા કહુ કયું-જાનસે-અપની વો બીચારા ગયા!
ઈશ્ક કી દીવાનગી મેં બાવલા મારા ગયા!
હય જો રસ્કે હુર વો મુમતાઝ બેગમ ગુલ બદન!
ખુશ ખરામો ખુશ કદો ગુલ પાય રહન ગુનચે દહન!
ખુબરૂ નાઝુક અદા નાઝ આફરી શીરીસુખન!
દીલરૂબા વ દીલ નસીંનો જાંનવાજો સીમતન!
ઉસકી ઉલફત હીમે સારા ઝોર ઓર યારા ગયા!
ઈશ્ક કી દીવાનગી મેં બાવલા મારા ગયા!
ઇશકમે ઉશકી હુકુમત ઓર દોલત ભી ગઇ!
જાન બી દી મુફતમે, હાથોસે ઇજ્જત ભી ગઇ!
વસ્લકી રાતે ભી રૂખસત સુખે ઇસરત ભી ગઇ
મુફસદોંકી દુસમનીસે ચાહકી પ્રીતભી ગઇ!
અલગરઝ સામાને ફરહત થા જો કુછ સારા ગયા!

ઇશ્ક કી દીવાનગી મેં બાવલા મારા ગયા !
વાલકેસર પર જો હે ગુલઝાર વે મલબાર હીલ !
હુસન કા મંનજર વો પુર અનવાર વે મલબાર હીલ !
કયુ ન હો મરગુબે હર ઝરદાર વે મલબાર હીલ !
હે ફરાહ બકસ ઓર ફરહત બાર વે મલબાર હીલ !
પ્રય કે મર્ગ ઉસકે લીએ લેકર વહીં મારા ગયા !
ઈશ્ક કી દીવાનગી મેં બાવલા મારા ગયા !
અર્ખ હે સુસદર વ હુસનુ ઈશક કી હે દારોગીર !
ઉડ ગયા રંગે કમર ફીકા પડા બદરે મુનીર !
યે તગૈયુર દેખકર હયરાન હેં બરનાવ પીર !
કાંપતા હે ખોફસે હર એક મોહતાજો અમીર !
હાય કયસા આસમાને આજકા ' તારા ગયા !
ઈશ્કી દીવાનગી મેં બાવલા મારા ગયા !
કોઈ મફતુ હકપે કોઇ હુસને જાહીર પર નીસાર !
હય નઇ હર એક સાને કુદરતે પરવર દીગાર !
ઇન કીલા બાતે જહાં કે હેં અજબ લયલો નહાર !
એક હાલત પર કીસકો ભી નહીં સબરો કરાર !
જીસકા યે ખાકા હય ઝેરે ખાક વો પીયારા ગયા !
ઇશ્ક કી દીવાનગી મેં બાવલા મારા ગયા !

તર્જે-ઉસ્તાદી—ગઝલે-ભૈરવી—

ઉઠો પીયા જાગો અકેલી ડર લાગે—ઊઠો,
ચુન ચુન કલીયાં સેજ બીછાઇ-ઇતનેમે હો ગઇ ભોરરે—ઊઠો.
આધી-આધી-રતીયાં પીયકે પહેરવાં, તડપ તડપ જીયા જાયરે—ઊઠો.
આમવાકી ડલીપે કોયલીઆં બોલે, બનમે બોલે મોરવારે—ઊઠો.

નાટકે-એમાં શું ?-ગઝલે-કવ્વાલી—

દીલ હય વહી જીસ દીલમેં, મહોબ્બત હો કીસીકી,
હય આંખ વહી જીસમેં, શરાફત હો કીસીકી.
કયું હાથ શબે વસ્લ લગાને નહીં દેતે,
માશુક હો તુમ-યા-કે, અનામત હો કીસીકી.
શમાકો દેખકર મયપીલસે, યું કહતા હય પરવાના,
જો ચાહે જલના ઇશ્કમેં, મુજ સાહી જલ જાના.
શમાકી બેકરારી કો, કહાં પહોંચેગા પરવાના,
લરજના, થર થરાના, સરકટાના—સાફ જલ જાના.
હોતા હય ઉન્હે રશ્ક તો, હો મેરી બલાસે,
જલ જાય અગર જલનેકી આદત હો કીસીકી.

ગઝલે-ગુસુર—તર્જે-કવ્વાલી—

તડપા કે દીલ મેરા નિગાહેં યાર રહે ગઇ,
થોડીસી ચલકે આજ યેહ તલવાર રહે ગઇ.
કયાં હુસ્ન થાકે આંખસે દેખા હજાર બાર,
ફીરભી નજરકો હસરતે દીદાર રહે ગઇ.
મહેફીલમેં ઉસકી રંગ જમા થા ન ઇશ્કકા,
તુજસે યે બાત દીદય, ખુંબાજ રહે ગઇ.
કટ કટ ગયે ખુને, કાતિલકી ચાલ પર,
ઐસા ચલા વોહ તેજ-કે તલવાર રહે ગઇ.
હુસ્નો જમાલકા ફકત, અફસાના રહે ગયા,
ગુસુર રહે ન ગરમી-એ-બાજાર રેહ ગઇ.

તમામ શુદ

નઇ-ગઝલ— —:▭:—

મેરે કાલી કમલીયા વાલે નબી મુજે દામે બલાસે બચાલો નબી.
બદએ સરકાર હું ઉમ્મત મે કહેલાના હુ મે,
કીસમત મે યે તહેરીર હેકે ઠોકરે ખાતા હુ મે.
મુજે રોઝેપે અપને બુલાલો નબી, મેરે કાલી કમલીયા વાલે નબી.
અબતો દુનીયા કે મઝાલીમસે બહોત રંજુર હુ,
અયસો અસરત સે મેરે મૌલામે કોસો દુર હુ.
મુજે હર એક બલાસે બચાલો નબી, મેરે કાલી કમલીયા વાલે નબી.
કોનહે મેરા, બજુઝ હઝરત કે યા ખયરૂલ બસર,
જો કે એસે વખતે બદ મે આકે લેં મેરી ખબર.
મુજે દામનમે અપને છુપાલો નબી, મેરે કાલી કમલીયા વાલે નબી.
ખુશ નહી આતી હે મુજકો હીંદકી આબો હવા,
આપકે રોઝે કો દેખુ હે યેહી હરદમ દુઆ.
હે તમન્ના મદીને બુલાલો નબી, મેરે કાલી કમલીયા વાલે નબી.
રોઝએ વાલા ન દેખા જીસ બસર ને એક બાર,
જીંદગી ઉસકી અબસ હે હયફ હે આલી વીકાર.
મેરી હસરત તો દીલકી નીકાલો નબી, મેરે કાલી કમલીયા વાલે નબી.

નઇ-ગઝલ-તર્જે-કવ્વાલી—

ઇસ્લામ ' કા ઝન્ડા આલમમે ગડવા દીયા કમલી વાલેને,
કાબેમે બુતોંકા કલમએંદી પડવા દીયા કમલી વાલેને.
ઘુંઘટ જો અપને ચેહરેસે સરકા દીયા કમલી વાલેને,
દીખલાકે જમાલ એક આલમકો તડપા દીયા કમલી વાલેને.
જબ ચેહરે એ અનવર કમલીસે ચમકા દીયા કમલી વાલેને,
ગેસુકે ખુદાકો બેપરદા ' દીખલા દીયા કમલી વાલેને

કયું ઠીક હો રોઝે જઝા હમકો ભુલજાએંગે સબ ઇસ્યાં અબનો,
જીસ વક્તકે અબરે રહેમતકો બરસા દીયા કમલી વાલેને.
હૈ દેકે શરએ હાવતકો ઓરૂસે મીટા કદ કસરતકો,
વો જલવાએ હુક બસ ઉમ્મતકો દીખલા દીયા કમલી વાલેને.
અશકકો દીલસે પુછો ઝરા વો કદકી દુશ્મન વો રૂખકી જીયા,
દીખલાઇ કભી ઝોબાંકી અદા તડપા દીયા કમલી વાલેને.
કયા નીગાહેતે ગુલથે સલ્લેઅલા જીસરાહસે ગુજરે શહેહુદા,
વોહ કુચાભી અપની ખુશબોસે મેહકા દીયા કમલી વાલેને.
રો રો કે કભી તો હાર મે જા કે કભી કોહો સારોમે,
અલ્લાહુસે અપની ઉમ્મતકો બખ્શવા દીયા કમલી વાલેને.

ગઝલે-બેદમ. તર્જે-કવ્વાલી—

મેં વો દીવાના તેરા અબ રશ્કે લયલા હો ગયા,
શીલકપર મેરી તેરી-સુરતકા ધોકા હો ગયા.
આઇના ખાનેમેં જાતે જાતે યે કયા હો ગયા,
આપ અપની શીકલકા હમકો તમશા હો ગયા.
નામ થા મયખાર જીનકા બન ગયા સાકી વોહી,
જબ મયે પુર કયફસે-લબરેઝ મીના હો ગયા.
તેરે છુપનેમેં ભી અબ પરદેનશીં એક લુત્ફ હે,
દેર થા જો ઘર તેરે છુપનેસે કાબા હો ગયા.
તુમ અકેલે ઓર કાતને ખેંચુ બેઠે દેખીયે,
એક હ્રુફે કુન કહા ઓર કુનસે કયા કયા હો ગયા.
હો ગયા બેદમ મરીઝે ગમ તેરૂ આકર કબ્ર પર,
હંસ કે ફરમાને લગે ઐસા-કે હાં ? અચ્છા હો ગયા.

નઈ-ગઝલ. —:▭:—

 મુઝે હર ગુલમે પરવર દીગાર હે,
ગુનચે ગુનચેસે તું આશકાર હે.
જો મેહશરમેં પુછેંગા મુઝસે ખુદા,
તો યે કહેદુંગા મેં અપને સરકો ઝુકા;
તેરા બન્દા એક યેભી ગુનેહગાર હે.—મુઝે૦
વો મનસુર અનલહક તો સુલીપર ચલા,
હકકે કહેનેકી દુન્યાસે પાઇ સઝા;
જો હે આશીક વો બાલાએ દાર હે.—મુઝે૦
ઉસને ઠોકરસે મુરદે દીયે હેં જીલા,
ખીંચી ખાલ બદનમેં દુરરે લગા;
છુટી ખુનકી બદનસે ફુવારહે.—મુઝે૦
પ્યાર કરતી હે આશકોકા દીલકી લગન,
કેસા વ ફરહાદ મારે ફીરે કોહે બનન;
ખીકા યુસુફ મીસર કે બુઝારહે.—મુઝે૦
મેંને દુન્યામેં આ કરકે કુછ ન કીયા,
ઔર કીયાભી તો મેંને ખુતાહી કીયા;
મેરે સરપર ગુનાહોંકા ભાર હે.—મુઝે૦

ગઝલ-હુસેન-તર્જે-કવ્વાલી—

ફિરદોસ હે ખજીલ રૂખેં હઝરતકે સામને,
તુબા હે પસ્ત સરવે નુબુવ્વતકે સાંમને.
કહેતા હે લુતફે શાફ્એ ઉમ્મત યેહી મુઝે,
ક્યાહે તેરે ગુનાહ મેરી શફ્કતકે સામને.
યા રબ જો મેં મરૂ તો-મદીને મેં હી મરૂં,
મરકદ બને તો સાહકી તુરબત કે સાંમને.

કટકટકે ગીર પડે યે સરે સર કાશ્રાને દેહરે,
હઝરતકી ઝરબે તેગે જલાલતકે સામને.
મહશરમેં આસીયોંસે કહેગા યે ફઝલે હક,
લે જાવ અર્ઝ શાફ એ ઉમ્મતકે સામને.
ઉંકે કરમસે હોં તો હોં લાયક અજબ નહિં,
હમ બધાં હમ હે જીનસે શફાઅત કે સામને.
કબકો ગુનાહો ભલા કહો ગુના મેરે,
હઝરત તુમારે ફઝલ લે રહમત કે સામને.
અલ્લાહ વોજી દીન મુઝે હાસીલ કરે હુસેન,
બીસતર જમાઇ મે દરે હઝરત કે સામને.

ગઝલે—અમીર.

—:▭:—

નદો બોસા નિગાહે લુત્ફકી પર દીલ સનમ લેલો,
તુમ્હારા માલહે તુમ દેકે કીમત બેશૂતમ લેલો.
ગલા ખંજરપે મેને રખદીયા તો આતેહી બોલે,
કહીંગે ઝુબ્હ દેરો ક્યું મરે જાતે હો દમ લેલો.
સુએ મયખાના આ નીકલે જો કાઝી દુષ્તે રઝ બોલી,
બડે મુરશિદ હેં હઝરત મયકશો ઉઠો કદમ લેલો.
ખબરહે હઝરતે મજનું કે આઇ નજરમેં લયલા,
નં પોંહચે હાથ મહમીલ તક તો નાકે કે કદમ લેલો.
અમીર ઉસ કાસીદે દોરાંકો ખત લીખના જો હો તુમકો,
ફલકસે માંગલો કાગઝ અતારદાંસે કલમ લેલો.

ગઝલે—મઝમુન—તર્જે—કવ્વાલી—

હમ તુમપે મર રહે હેં આશિક હો તુમ કીસીકે,
હાવે તો હાસ્તીકા બરતાવ દુશમનીકે.

સુદ્દતકે બાદ આઇ હે આજ વસ્લકી શબ,
અંદાઝ અબ દીખાઓ, કુછ તો હશી-ખુશીકે.
સરકાર ઇશ્કકે હેં, કુછ કાયદે નીરાલે !
દુન્યાસેં હેં અનોખે આદાબ બંદગી કે,
સાકી હે ઇદકા દીન, ભી ભરકે અબ પીલાદે,
મુદ્દતસે તીશને લબહું અરમાને મય કશીકે.
મસતીમેં હાથ અપના સીનેપે ઉનકે પહોંચા,
ગફલતમેં યે મઝાથા કુરબાન બે ખુદીકે.
લબપર યે આહ કયસી ચહેરા યે ઝરદ કયું હે,
સચ સચ બતાઓ મફ્તુન આશીક હો કયા કીસીકે.

ગઝલે-કવ્વાલી. —:▭:—

તો અંગર હીલા કરે મદ્ફન તક આનેકે લીયે,
હાથ નીકલેંગે જનાઝેસે બુલાનેકે લીયે.
સીકલ અચ્છી રંગ ગોરા-બાલ લંબે ચશ્મે સુર્ખ,
કીસ જગેકી ખાક લી તુમકો બનાનેકે લીયે.
યે અદાએં યે જફાએં યે જવાની યે સીતમ !
ઢુંઢલો મઝદુર કોઈ બોજ ઉઠાનેકે લીયે.
ચાદરે આબે રવાં બનકે લપટ જાઉંગા મેં,
તુંમેં અંગર ઉતરોગે દરીયામેં નહાને કે લીયે.
મેં ન છોડુંગા હતેલીમેં તુમ્હારે ખુને દીલ,
હાથમેં તુમ હાથ દો મેંહદી લગાનેકે લીયે.

ગઝલે-રેશન-તર્જે-કવ્વાલી—

જો પુછા મેંને ઝાલીમસે મુઝે કયું દાર પર ખીંચા,
તો બોલા તુને કયું નકશા મેરા દીવાર પર ખીંચા.

હઝારો દીનસે બેદીન હુએ જાતે હેં દેખો તો,
અજબ નકશા કોંસીને યે જમીને યાર પર ખીંચા.
નીશાં તક ભી ન ડાલા આબદારી ઉડ ગઈ કયસી,
હઝેરોં બાર રખ-રખ કર ગલા તલવાર પર ખીંચા.
શબે વાયદા વો કહેતે હેં ન આતે હમ કભી રોશન,
તેરે ગજબે મોહબ્બતને મુઝે ઈકરાર પર ખીંચા.

ગઝલે-અકબર. —:▭:—

બેશક ખુદાકા ઘર હે તેરે ઘરકે સામને,
જન્નતકા દર ખુલા હે તેરે દરકે સામને.
એક એકકો બખ્શવાયેંગે મેહશરમેં હકસે વોહ,
યુસુફકી બન પડેગી ઝુલેખાકે સામને.
કેહ--દીજીયો સબા મેરી હાલત જરા જરા,
જાના હો જબ તેરા મેરે આકાકે સામને.
કરબલમેં કટ--ગયે હેં વોહ ઉમ્મતકે વાસ્તે,
સર રખ--દીયા હુસેનને ખંજરકે સામને.
ગર વોહ કરમ કરે ન કરે ઈખ્તિયાર હે,
અકબર અબ અર્ઝ કર તુ જરા જાકે સામને.

નઈ-ગઝલ— —:▭:—

દરે મુસ્તફા સંગે મુસા નહીં હે, યહાં રબ્બે અરનીકા ઝગડા નહીં હે.
વોહેકોન જો તુજપે શયદા નહીં હે, કીસે તેરી નઝરોંને મારા નહીં હે.
રૂકે યે તો પરદેસે આવાઝ આઈ, તું પરદેમેં આ તુઝસે પરદા નહીં હે.
છુપાઓન-ચેહરેકો બુરકેસે સાહબ, અભી હમને દીલ-ભરકે દેખા નહીં હે.
ચલો વાદીએ ઈશ્કમેં પાંઉ રખના, યે વોહ જંગલ હે જીસમેં કાંટા નહીં હે.
કહા જોસમેં આકે હઝરતસે હકને, જો તેરા નહીં હે વોહ મેરા નહીં હે.

ગઝલ-સુરહ્સતે-વઝીરજાન.—કાનપુરી—

આહીસ્તા બર્ગે ગુલ બફીશાં બર મઝાર મા,
પસ નાજુક અસ્ત શીશયે દીલ દર કીનારમા.—પસ૦ ૧

એક દીન જો બહેરે ફાતહા તુરબતપે મેં ગયા,
ફુલોંકી ચાદરે મેં અડાતા થા જાબજા.
થીં ચન્દ કબ્ર વોહવે બુજુરગોંકી જો જદીદ,
એક કબ્ર પર બ,ખ-તે પરેશાં થા યે લીખા.
આહીસ્તા બર્ગે ગુલ બફીશાં બર મઝાર મા—પસ૦ ૨

બાલાએ ક,બ્રે એક દરખ્તસે ગુલાબ થા,
સરસબ્ જીમેં ન રખતા થા હમસર વોહ દુસરા.
જબ ફુલ ઉસ દરખ્તસે તુરબતપે ગીરતે થા,
તબ અંદરને કબ્રસે આતીથી યેહ સદા.
આહીસ્તા બર્ગે ગુલ બફીશાં બર મઝાર મા.—પસ૦ ૩

યહે બારબાર દેખ તઅજ્જુબ મુજે હુવા,
આશીદગાને કબ્રસે પુછા જો માજરા.
યેહ કૌનસે બુજુર્ગ હૈં કયા ઇનકા નામ થા,
આતી હૈં જીનકી કબ્રસે હરવકત યેહ સદા.
આહીસ્તા બર્ગે ગુલ બફીશાં બર મઝાર મા.—પસ૦ ૪

માઅલુમ યેહ હુવા કે વોહ થે આશીક હઝી,
તા ઉમ્રે વસ્લે યાર મયસ્સર હુવા નહીં.
મરનેકે બાદ કબ્રપર આયા જો મેહજબીં,
જબ-બર્ગે ગુલ ચડાયા તો અવાજ યેહ સુની.
આહીસ્તા બર્ગે ગુલ બફીશાં બર મઝાર મા.—પસ૦ ૫

કલામે-તાહેર-તખ્તે અદાલત.

અય માલીકાને તખ્ત વોહ, દવલત કહાં ગઇ,
નવશીરવાંકી અબ વોહ, અદાલત કહાં ગઈ.
વોહ માલ ઓર મનાલ વોહ હશમત કહાં ગઇ,
વોહ તાજ કીયા હુવા વોહ અદાલત કહાં ગઇ...અય.
ઉનકી વોહ પંજ રોઝા હુકુમત કહાં ગઇ,
શાહો-ગદાકી કબ્રમેં હાલત હય એકસી.
મજબુર બોલનેસે હય અયસી હય બે બસી,
ખામોશ મકબરોમે નહી આતી હય હસી.
કેહેતી હય રોકે કબરે સીકંદર પે બે કસી...અય.
વોહ દબદબા વોહ શાન વોહ શવકત કહાં ગઇ,
ફીર ઉસકા ગુરૂરમે આના કીધર ગયા.
નમરૂંદ કા ખુદીકા ઝમાના કીધર ગયા,
જમશેદકા વોહ જશ્ન શાહાના કીધર ગયા.
કારૂં કો પુછીયે કે ખઝાના કીધર ગયા,
હાતમ કો પુછીએ કે સખાવત કહાં ગઇ...અય.
ઇમારત હુઇ સીપા તું જહન્નમમેં કયોં ગયા,
અય સલતન્ત તબાહા તુ જહન્નમમેં કયોં ગયા.
અયશદાદ રસીયા તુ જહન્નમમેં કયોં ગયા,
કયસીગે ખુદાઇ કી તેરી જન્નત કહાં ગઇ...અય.
કાંપતેથે સબ ઝમીન હુકુમત કી ધુમથી,
ગુંજે થે આસમાન વોહ નવબતકી ધુમથી.
ડરતા થા કુલ જહાન વોહ અદાલત કી ધુમથી,
હારૂન રશીદ જીસકી ખીલાફત કી ધુમથી.
પુછે કોઇ કે અબ વોહ ખીલાફત કહાં ગઇ...નવ.

ઉલફતકા દમ જો ભરતે થે હાયે કીધર ગયે,
વોહ બાંકપન વોહ શોખી નજરે કીધર ગયે.
વોહ હુસ્નો નાઝ ઓર વોહ ગમઝે કીધર ગયે,
લયલાસે પુછ્યે કે વોહ અશાવે કીધર ગયે.
મઝનુસે પુછ્યે કે વોહ મોહબ્બત કહાં ગઇ...નવ.
જો હુસ્ન કે હઝારો કરશમે દીખા ગયે,
અફસોસ ઇસ જહાસે વોહ મુલ્કે બકા ગયે.
કીડે મકોડે જીસ્મ કો સબ ઉનકો ખા ગયે,
લાખો હસીન કુન્જે લહદમે સમા ગયે.
વોહ નાઝ કીયા હુવા વોહ નઝાકત કહાં ગઇ...નવ.
ખત ભેજ કર બુલાયા જહાનમ રસીદ ને,
કુફેમે જાકે સર દીયા મુસલીમ શહીદને.
બચ્ચોપે ઉનકે રેહમ ન ખાયા પલીદ ને,
આલે નબીપે ઝુલ્મ કીયા કયો યઝીદ ને.
ઝાલીમકી વોહ પન્જ રોઝા હુકુમત કહાં ગઇ...નવ.
કમબખ્ત કમનસીબ બદ અખતરને કયા લીયા,
ઇબને અલીકો મારકે બુદરસને કયા લીયા.
લાઅનત ખુદાકી શીમરે સીતમગરને કીયા લીયા,
દારકા ખુન કરકે સીકંદર ને કયા લીયા.
લાલચ કીયાથા જીસકા વોહ દવલત કહાં ગઇ...નવ.
પયદા હુવે વલી યે જહાંન જીસકે વાસ્તે,
પયદા હુવે યે બાગે જીના જીસકે વાસતે.
પયદા હુવે કૌનોમકાં . કીસકે વાસતે,
જાહેર બતા વોહ નુરકી સુરત કહાં ગઇ...બય.

નઈ-ગઝલ—તર્જે-કવ્વાલી—

સંગે અસ્વદ ઓર બય-તુલ્લાહસે મીલતી હુઈ,
રૂહ જાયેગી રસુલુલ્લાહસે મીલતી હુઈ.
ક્યું ન આતી મરતબા હો છત તેરી દરગાહકી,
પેભી હે તુરે કલી-મુલ્લાહસે મીલતી હુઈ.
ક્યું ન અય દીલ હો કે બે-ખુદ મેં કરૂં તેરા તરફ,
હે તેરી તસ્વીર બય-તુલ્લાહસે મીલતી હુઈ.
હે તેરી તસ્વીરમેં જલ્વે જમા-લુલ્લાહ-કે,
હેં તેરી બાતેં કલા-મુલ્લાહસે મીલતી હુઈ.
ક્યું ન હમ ઈસા કહેં તુજકો લબે જાં બક્ષે યાર,
હે તેરી હર શાન રૂહુલ્લાસે મીલતી હુઈ.
પી વોહ આતશ-એ-જસાગર હો જીસ્કી આગમેં,
હર લપટ નારે ખલી-લુલ્લાહસે મીલતી હુઈ.

નઈ-ગઝલ-મુખમ્મસ—

ક્યા ક્યા કહા ન ફોજે સીતમગર કે સામને,
કુછભી ન સમજે દીનકો ખંનજર કે સામને.
નકશા ખીંચથા ઉસ દીલે મુજતર કે સામને,
અદા જો લડને આયે થે લશકર કે સામને.
કીસ મુંહસે જાએંગે વો પયમબર કે સામને...ક્યા ક્યા૦
મહેમાં બુલાકે દશતમેં હકે નબીકા હેફ.
કીન કીન મુસીબતોમે ફસાયા અલીકો હેફ
તકલીફ કીસ તરાસે દી આલે નબીકો હેફ.
પાની ન પીને દેતે થે ઇબ્ને અલીકો હેફ
ઓર આપ-પાની પીતેથે બરબરં કે સામને...ક્યા ક્યા૦

ભાંજે ભતીજે કત્લ હુએ ઉનકે બરમલા,
જુઝ શુકર હકકે ઓર ન થા કોઇભી ગીલા.
કબજે હો ચુમ ચુમતે કેહતીથી પેહ કઝા,
ક્યા કહના હય શુજાઅતે ઇબ્ને અલીકી વા.
યુ સરજુકુ તો હે કોઇ ખજર કે સામને...ક્યા ક્યા૦
જયનબ પુકારી ખયમેમેં અય ભાઈ મય ફીદા,
ક્યો ઘુપમેં ખડે હો યહાં આવ યાં ઝરા.
સુનતે યે જબકે જયનબે મગમુમકી સદા,
શાહ કહેતે થે દીખાકે લહુ રૂપે પાકકા.
જાવેંગે યુંહી દાવરે મેહશર કે સામને...ક્યા ક્યા૦

નઈ–ગઝલ—કવ્વાલી—:▭:—

ગુલથા યે ફરિસ્તોમેં શાહે મદની આયા,
અલ્લાહસે મિલનેકો નબિયોંકા નબી આયા.
દોહતુર હુવા રોશન એહમદ હી તજલ્લીસે,
મુસાફી ઝબાંપર જબ રબ્બે અરની આયા.
મુંહે કુદરા ઝલાલતકા દુનિયાં મેં હુવા કાલા,
જબ ચર્ખે નુબુવત પર માહેમદની આયા.
પેહચાન કે હઝરતકો કેહદુંગા યે મેહશર મેં,
સબરાઝ હુવે અફસા બસ ભુલ ભુલૈયાં કે.
ઉસ્તાદે અજલ બનકર તુંરે યઝદી આયા,
અય તિશનાલબો દોડો કવસરકા ધની આયા.
મનસુખ હુવે સારે દુનિયાકે કુતબ ખાને,
કુરઆનકો લે લેકર–જબ ઉમ્મી લકબી આયા.
પોંહચા જો મેં જન્નતમે મિરઝા તો નિદા આઈ,
તાઝીમકો સબ ઉઠો મદદાહે નબી–આયા,

કવ્વાલી-જનાબ—બાહદુરખાં—

મહબુબ મેરે ચકતા જો તું હય વોહી મંય હું,
પરવાના સીફત કુરબાં જો તુ હય વોહી મંય હું.
અબ કીસલીયે અયે પીયારે ડાલા હય નકાબે હુન,
મકનાં ભી હટા દેના જો તુ હય વોહી મંય હું.
મકફાર થે મકકે કે-કુફાર થે વોહ શારે,
ઈશલામ દીયા ફયલા જો તું હય વોહી મંય હું.
મહેરમ નકમમત શે બાકી કોઈ રહે જાએ,
દીલ લાદે ઝલક નુરી જો તું હય વોહી મંય હું.
જો તેરી મોહબતમેં મહેબુબ મેરે મીટ જાય,
મંય ફિંયુના ઉસે બકસુ, જો તુ હય વોહી મંય હું.
હો ખાકેપા પે કુછ તો અબ લુત્ફકરમ મવલા,
હય નુર તેરા મુજમય જો તુ હય વોહી મંય હું

નઈ-ગઝલ—ગઝલે-કવ્વાલી—

જબ હુસ્ને અઝલ અપની તસ્વીર બના લાયા,
પરદેસે વોહ હર જાઈ તકરીર બના લાયા.
ખુદ શમે અહે મેહફીલમેં રોશન હે હરએક દીલમેં,
સદ લેનેકો ખુદ કાતીલ ગુલ-ગીર બના લાયા.
ઉસ નુર રચે પયચાંને અમલોકો કીયા કયદી,
કયા ઈશ્કો મોહબ્બતકી ઝંજીર બના લાયા.
વાહ-દતસે વોહ કસર-તમેં કર અપને તઈ ઝાહીર,
હે બદ-ઝબે કુદરાકી તહરીર બના લાયા.
ઝીંદા કીયા ખાદીમકો જબ એક નઝર દેખા,
ક્યાં આંખોકે તુ ઝાલીમ અકસીર બના લાયા.

નઈ-ગઝલ—તર્જે-કવ્વાલી—

યાર પારી હું મોહબ્બત હે મુઝે યારોંકી,
યા નબી તેરે સહાબાકી તેરે યારોંકી.
યાદ અય શમેઅ નુબુવ્વત તેરે રૂખસારોંકી,
રાત કર દેતી હે પુર નુર સિયાહ-કારોંકી.
વરફે ગેસુયે નબી સુનકે નિકલ જાયે દમ,
પઢકે વલ-લયેલ રિહાઇ હો ગીરફ્-તારોંકી.
સરકો દીવારોંસે ટકરાતે હેં આશીક કયા કયા,
યાદ આતી હે જબ ઉસ રૈઝેકી દીવારોંકી.
ભેજતા હું ઉન્હે હર રોજ દુરૂદ ઔર સલામ,
ડાક ખતહામેં લગી રેહતી હે હર કારોંકી.
જબસે ચમકા હે તેરા નુરન મદીને વાલે,
પડ-ગઈ મંદ ચમક મીસરકે બાઝારોંકી.
માંગને આયે હે મેહશરમેં ખુદાસે તુમકો,
આજ-મકબુલ દુઆ હોગી તલબ-ગારોંકી.
દોનોં આરીઝ તેરે કુરઆનકે દો-પારેં હે,
ઝુલ્ફે તકસીર હેં કુરઆનકે દો-પારોંકી.
કાશ હોતા શબે મેઅરાજ જીલોમેં સૈયદ,
નોકરી મીલતી મુઝે ગાશીયા બર દોરોંકી.

ગઝલે-હકીમ.—ગઝલ-કવ્વાલી—

મગદુમ અલી એહમદ, તેરી કલીયરકી નગરીયાં આંખોમેં બસી હૈ
દુખીયા હું બહોત લીજો, પીઆ મોરી, ખબરીયા, અબ જાન ચલી હૈ
નયના તોરે મતવારે હેં, ઔર દિલમેં, ઉમંગ હે, કયા સાબીરી રંગ હૈ
કયું ન મેં બલંઉ સખીરી મોરી, સુંદરીયા સાબીરને રંગી હૈ

દુવારે જો તેરે આઉં, દીયે થીકે જલાઉં, બીપતકો સુનાઉં
ખુશ હોકે ચડાઉં, તેરે રોજેપે ચદરવા. યેહ મનમે બસી
શાબીર પીયા સુજકો તો તેરી આશ લગી હે, ગો દુખ ચલી
મજધારસે અબ પાર લગાદે મોરી નૈયા, તુમ હકકે વલી
દસ બીસ સખીયોંમે ઘુરી, એક સખી હું, જો દુવારે ખડી
ઇન સથકે હાતોંસે મોરી ભરદે, ગગરીયા કયું દેર લગી
જાહે હેં હકીમ આજ, સુનો જાનીએ કલીયર, મગદુમ કે દરપ
ચલ દેખ સખી અબ તું કલીયરકી નગરીયા, કયા ધુમ મચી

નાટકે, ચલતા પુર્જા. —તર્જે-કવ્વાલી—

યું જુલમ ન કર જાલિમ, લુત્ફો કરમકે બદલે,
એક દીન તુઝે મિલેંગે, જુલમો સિતમકે બદલે.
ઇશ જુલ્મે ના રવાકી આખર સજા મિલેગી,
દોજખકા ગાર હોગા, બાગે ઇરમકે બદલે.
ઇસ અપસે આરજુપર, ફુલા હુવા હય નાહક,
મીટ્ટીકી કબ્ર હોગી, જાહો હશમકે બદલે.
દૌલત ન સાથ દેગી, અજમત ન પાસ હોગી,
કીડે કફનમેં હોગે, જાહો હશમકે બદલે.

ગઝલે-ઠુમરી. —અલસીયાં—

ફસ ગઈ મેં તો કાલુ બલામે--
લામ અલીમ ઓર મીમકા પરદા, ઇશકો હટાકર સામને આજ
દીલમેં અદાએ ઉતર ગઇરે-ફસ ગઇ મેં તો કાલુ બલામે
ઇન્ના ખલકના દીલસે ભુલાયા, નહનો કરબ સમકો બતાજ
હીજમે મર ગઈ મર ગઇરે-ફસ ગઈ મેં તો કાલુ બલામે

નાટકે-વિર કેશરી. —તર્જે-કવ્વાલી—

જબદીલ ન હો કાબુમે, તો કયા મેરી બના હય, યહ શાને ખુદા હય,
સચ હોય જો મહોબ્બતમેં કીસીને કહા હય, આફત હય બલા હય.
આઝારે મહોબ્બતસે, તો અલ્લાહી બચાએ, યેહ ગમ ન દીખાએ,
યેહ દર્દ વહિ હય, જીસકી નહી કોઈ દવા હય, બેકાર દુઆ હય.
સમઝા કોં લગે કોનસે અંદાઝ, તો દેખો, કુછ ઔર વો કરો,
મરતા હય તો મરનેકે શીવા, કોન જીયા હય, આખરકો ફના હય.

નાટકે-શ્રી સિદ્ધ સત્યેન્દ્ર—તર્જે-ગઝલ, કવ્વાલી—

લુઈ હય દીલોજાંસે, મુઝે ઉલ્ફત મહંમદકી,
કે તડપતી હે દીલ મેરા, મુઝે ફુરકત મહંમદકી.
મદીનેસે જો આતી હય તો ઇતના પુછ લેતા હું,
સબા જલ્દી બતા કૈસી, તબીયત હે મહંમદકી.
ન હમ જન્નતમેં જાયેંગે, ન હમ દોજખમેં જાયેંગે,
ખડે દેખા કરેંગે હશ્રમેં સુરત મહંમદકી.
દરે જન્નતપે રીદવા જબકે, દરવાજા પેં રોકેગા,
તો હોગા હુકમ જાને દો, એ હય ઉમ્મત મહંમદકી.
મીટાયા કુફ દુનીયાસે, બજાયા દીનકા ડંકા,
દીખાયા નુરકા જલવા, વો હય તાકાત મહંમદકી.
લહદસે આયે ફરીશતો તુંમ કહાં જાતે હો બેઠો ભી,
જરા તમકીન હો બાતે કરો હજરત મોહમ્મદકી.
ગુલોંને રંગ તારોને ઝીયા રોઝે અઝલ માંગી,
પુકારા દીલ મેરા દે યા ખુદા ઉલફત મોહમ્મદકી.
રીઝા જલદી કયામત આએ નિકલે આરઝુ દીલકી,
પડેંહ સલેઅલ્લા હમ દેખકર સુરત મોહમ્મદકી.

ગઝલે-બેકસ. —:□:—

યા અહમદે મુખતારજો આપ આએ હુએ હો,
અલ્લાહકી રહેમત કી તરાહ છાએ હુએ હો.
કાનેનકી તજ ઇનકો ચમકાએ હુએ હો,
મેહબુબી એ ખાલીકકી સનત લાએ હુએ હો.
ઉમ્મતકા મોહંમદકી સરફ મીલ ગયા તુમકો,
ઇકરામે ઇલાહીકે સઝાવાર હો તુમ તો.
બખશીશકી ન કુછ ફીકર કરો હશર મે લોગો,
તુમ અપને ગુનાહ હો સે જો શરમાએ હુએ હો.
પાવોગે મુંરદોકી ગોહર કૈસે નઝરસે,
ખાલી કભી જાતાહી નહી હે કોઇ દરસે.
જો ચાહેંગે પાએંગે યકીનન ઇસી ઘરસે,
સરકારે મદીનામે અગર આએ હુએ હો.
લોલાક લુમા શાને મોહંમદમે હે આયા,
યે રુતબાકીસી ઓર પયંબરને ન પાયા.
મૌલા મેરે દુનીયામે હે અલ્લાહકા સાયા,
તુમ ઉમ્મતી હક બાત પે ઇતરાએ હુએ હો.
અય તબઅ મોહંમદકી સના તુજસે હો બસબસ,
મદ દાહ હે ખુદ જીસકા ખુદાવંદે મુકદ્દસ.
કીસ ફકરસે કહેતે હે ફરીશતે ભીયે બેકસ,
તુમ ખતમ રીસાલત સા નબી પાએ હુએ હો.

ભાગ પહેલા ઔર દુસરા તમામ શુદ.